

ANLATIM BİÇİMLERİ TEST 1

Bir ninemiz vardı. Beni de pek çok severdi. Her ay konukluğa gelir, her gelişinde oyuncaklar getirirdi bize. Üstelik kocaman sepeti de böreklerle dolu olurdu. Ninem, Lelya ablamı pek sevmezdi. Onun börekleri seçmesine izin vermezdi. Günlerden güzel bir yaz günü, ninem yazlıktaki evimize konuk geldi yine. Lelya ile koşup selamladık onu. Fakat ninemizin bu kez börekten başka bir armağan getirmemiş olduğunu üzüntüyle gördük...

1-Bu parçanın anlatım biçimi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Tartışma B) Betimleme C) Öyküleme D) Açıklama

I. Bahçenin her tarafı yabancı otlarla kaplıydı. II. Domates ve biber fideleri otlardan görünmez haldeydi. III. Bu manzaraya üzülen Akif, eline bir orak aldı ve otları biçmeye başladı. IV. Bahçenin sol tarafındaki duvardan sarkan sarmaşıklar da duvarı adeta yeşile boyamıştı. V. Otları biçen Akif, eline aldığı budama makasıyla duvardaki tüm sarmaşıkları da temizledi.

2-Yukarıdaki metni tüm cümleleriyle betimleyici bir metne dönüştürmek için numaralı cümlelerden hangileri çıkarılmalıdır?

A) III, V B) I, IV C) II, IV D) II, V

Koca Ali öyle uzun boylu konuşmazdı. Subaşının karşısına çıkartıldığı zaman da, gece geç saatte köprüünün üstünde ne aradığını anlatamadı. Bekçilerin bulduğu bütün kanıtlar aleyhine çıkıyordu. Budak Bey'in yeni sattığı beş yüz koyunun parası da mandıradan çalınmıştı. İki güçlü hırsız, bekçi çobanını sımsıkı bağlamışlardı. Sonra canını çıkarıncaya kadar dövmüşler, hatta işkence için bir kolunu da kırmışlardı. Ertesi gün yargıcın önünde bu çoban, hırsızın birini Koca Ali'ye benzettiğini söyledi. Gece geç saate kadar dükkânına gelmemesi, derinin dükkânda, para keselerinden birinin kapısı önünde bulunması, Koca Ali'nin suçlanmasına yetti.

3-Bu parçanın anlatım biçimi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Tartışma B) Betimleme C) Öyküleme D) Açıklama

Büyük bir sanat yapıtı karşısında kişi, dünyaya bakış açısının genişlediğini hem dünyayı hem de kendi öz benliğini kavrayışının, derinlik kazandığını görür. Yeni bir ışık altında bakar her şeye birçok şeyi ilk kez görür ama hep olgunlaşarak bakar. Sanat yapıtının dünyası dil, kültür, tarih gibi toplumsal ortak temellerden dolayı kişinin dünyasından soyut değildir. Her yapıtın dünyası bir bakıma onu alımlayanın dünyası ile bütünlenir. İki dünyanın karşılıklı alışverişinden yapıtı anlama çabasında bile kendi benliğinin aydınlığını gözler kişi. Dolayısıyla bana göre sanat yapıtı ve okur ilişkisi zaman ile tarihin dışında yaşanan bir olgu değildir.

4-Yukarıdaki metinde ağır basan anlatım biçimi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Betimleme B) Açıklama C) Öyküleme D) Tartışma

"Betimleme, varlıkları tanıtip göz önünde canlandırmaktır."

5-Aşağıdaki metinlerden hangisinde betimleme daha ön plandadır?

A) Elleri ceplerinde saatlerdir sahilde yürüyordu. Başı sürekli eğik, bir şeyler arıyormuş gibi kısa yavaş adımlarla ilerliyordu. Martıların kulakları tırmalayan sesi onu hiç rahatsız etmiyordu...

B) Yırtık, kirli, elbisesi rüzgârdan onu koruyamıyordu. Titremesine bir türlü engel olamıyor, bir an önce sığınacak bir yer arıyordu. Sokağın başındaki eski evin kırık penceresinden içeri atladı...

C) Çamurlu bir yol, dar sokaklar, ayakta kalan birkaç ev. Camsız pencerelerden içeri girmeye çalışan güneş ışıklarını bıçak gibi kesen kirli hava. Bunlara karşı insana umut veren, çığlık çığlığa oynayan çocuklar...

D) Duvardaki saat durmadan ilerliyordu. Ancak zaman geçmeyi bilmiyordu. Sağ dizi zamanı ilerletmek ister gibi aşağı yukarı hareket ediyordu. Sonra trenin sesiyle yerinden bir anda yerinden fırladı...

Daha küçücük bir ilkokul talebesiyken Bursa'yı babamın anlattığı hikayelerle tanıyip onları tarih kitaplarında rastladığım isimlerle birleştirdim. Böylece sayfa birdenbire gözümün önünde canlanır, derinleşir, renk ve ışık dolardı. Konuralp ve Geyikli Baba bu isimlerin başında gelirdi. Birini mektepte öğrenmiş, ötekini yattığı yeri ziyaret eden babamdan öğrenmiştim. Her ikisi de benim yaşamımda önemli bir yere sahip kahramanlardı çünkü ben kendimi bazı olayları okurken onların içinde buldu o kahramanların yaşadığı duygulara ortak olurum çoğu zaman. Bu kahramanlarla da özellikle gençlik yıllarımda Gürsu ilçesindeki küçük evimizde yaşarken kendimi olabildiğince özdeşleştirmiştim.

6-Bu parçada ağır basan düşünceyi geliştirme yollarından hangisi ağır basmaktadır?

A) Betimleme B) Öyküleme C) Açıklama D) Tartışma

Hepimiz bencillikten yakınıyoruz. Herkesin yalnızca kendisini düşündüğünü kendisinden başkası yokmuş gibi davrandığını görüyoruz. Bu tutumdan rahatsız oluyoruz ama görüyoruz ki bu tutumumuzun pek bir yararı olmuyor. Çünkü bencillik azalacağı yerde giderek yaygınlaşıyor. Bu duruma karşı önlem almıyor, sadece yakınmakla yetiniyoruz. Bencilliğin nelerden kaynaklandığını, neden yaygınlaştığını düşünmüyoruz.

7-Bu metinde hangi anlatım tekniğinden yararlanılmıştır?

A) Tartışma B) Betimleme C) Öyküleme D) Açıklama

Güneye doğru indiğimizde göz alabildiğine uzanan bir ovayla karşılaştık. Ova güneşli ve dalgasız bir denizden daha da düzdü. Yolda gelirken gördüğümüz çılginca esen rüzgarların oluşturduğu tepcikler burada yoktu. Uzaklarda bir insan boyu yükseklikte kubbeleştirilmiş küçük küçük toprak yığınları vardı. Merakla bu yığınlara yaklaştık. Bunların bizim evlerimizdekinden çok daha küçük pencerelerinden bakınca içinde yaşayan insanları gördük.

8-Bu metinde hangi anlatım teknikleri kullanılmıştır?

- A) Öyküleme – Betimleme B) Öyküleme – Açıklama
C) Betimleme – Açıklama D) Tartışma – Betimleme

Çok soğuk, fırtınalı, tipili bir geceydi. Tophane kahvesinde çay içiyorduk. Birden bire kahvenin kapağı açıldı ve içeriye rüzgârla, karla beraber ortadan biraz uzun boylu, hafif tıknazca, âdeta çıplak denecek derecede sefil kıyafetli bir adam girdi. Sırtında siyah ve çok eski bir palto vardı. Ayakları çıplaktı ve düğmelenmemiş paltonun üzerindeki kar parçaları yavaş yavaş eriyordu.

9-Verilen metinde hangi anlatım biçimi ağır basmaktadır?

- A) Tartışma B) Öyküleme C) Betimleme D) Açıklama

Hayal kurmaktan hiç bıkmamalı insan. Hem de daha şatafatlı ve daha eğlenceli güncellemeler yaparak. Madem olmuyorsa çok istediğimiz hayalimiz, o zaman, bir format atmalı hayallere. Karakterleri değiştirmeli ve belki de olayları en kökten değiştirmeli. Ama kurmalı her ne ise o. Ve bir an bile hayal kırıklığına uğrama korkusu yaşamadan. Çünkü kırılabilir hayaller. Ve belki de bin parçaya bölünebilir. Ama sihirli değnek çok hayal âleminde. Ve hemen o değneklerden birini eline alarak, ufak dokunuşlar yapmalı hayale. Ancak bu şekilde hayatta kalmak mümkün olacak. Ve ancak bu sayede, neşeli ve hevesli olunabilir. Sen de hayal et kardeşim. Hiçbir hayalin gerçekleşmezse bile!

10-Yukarıdaki paragrafta aşağıdaki anlatım biçimlerinden hangisi kullanılmıştır?

- A) Öyküleme B) Betimleme C) Açıklama D) Tartışma

Arif Nihat Asya Türk şair, öğretmen ve siyasetçidir. Cumhuriyet Dönemi'nin en ünlü Türk şairlerinden biri olarak kabul ediliyor. Milli ve dini değerleri ön plana çıkararak şiir yazan bir şairdir. Yazmış olduğu Bayrak şiiri ile Türk edebiyatında "Bayrak" şairi olarak isimlendirilmiştir. Bir dönem Türkiye Büyük Millet Meclisinde de milletvekilliği yapmış şairdir.

11-Yukarıdaki paragrafta aşağıdaki anlatım biçimlerinden hangisi kullanılmıştır?

- A) Öyküleme B) Betimleme C) Açıklama D) Tartışma

Bir akşamüstü evimizin bahçesindeki asma çardağının altında oturuyordum. Havada insana huzur veren bir sessizlik hâkimdi. Bulduğum bu güzel yerde hayal âlemine dalmış gitmişim. Komşu bahçeden gelen seslerle daldığım hayal âleminden uyandım. Mahallenin çocukları Fikriye Hanım'ın bahçesine girmiş, meyve ağaçlarını talan etmişler. Bu durumu gören Fikriye Hanım deliye dönmüş, bağırıp çağırıyordu.

12-Verilen metinde kullanılan anlatım biçimi hangisidir?

- A) Betimleme B) Açıklama C) Tartışma D) Öyküleme

Toprak damlı evciklerin arasındaki, kırmızı teneke damlı, etrafına taş duvarlar çekilmiş, şirin mektep binasını çok iyi hatırlıyorum. Biz çocuklar, bu binanın eşliğinden atladığımız zaman evlerimizdeki hayatın acısını unuttur, baharda yeşil yapraklı ağaçların dalları arasında cıvıldaşan kuşlar gibi gülüp oynar, neşelenirdik. Öğretmenimiz Safiye uzun boylu, beyaz ve ince yüzlü, sarışın, çok merhametli, iyi kalpliliği yüzüne ruhani bir güzellik veren bir kadındı.

13-Yukarıdaki metinde hangi anlatım biçimi ağır basmaktadır?

- A) Açıklayıcı Anlatım B) Tartışmacı Anlatım
C) Öyküleyici Anlatım D) Betimleyici Anlatım

Betimleme (tasvir), varlıkların belirgin özelliklerini göz önünde canlandırarak şekilde söz veya yazıyla anlatmaktır.

14-Bu bilgiye göre aşağıdakilerin hangisinde betimleme yoktur?

A) Erken yatmalıydım ama uyuyamıyordum. Çünkü bugün elime geçen mektuptaydı aklım. Acaba Ahmet, benim yerimde olsa ne yapardı? Eminim kendini benim kadar yıpratmazdı.

B) Minibüsle sabahleyin yola çıktık. Yeşilin bütün tonlarıyla bezenmiş ağaçların süslediği tepeleri aşık. Şırl şırl akan suları geçip bir yeryüzü cennetine vardık. Ağaçların kuşattığı mavi, büyük gölü seyre dalan yamaçta durduk.

C) Bineceği at; yelesi ve kuyruğu siyah, sağ ön bacağında beyaz bir leke olan, kısa tüyleri güneşte parlayan heybetli bir İngiliz kısırağıydı ki yürüyüşünde bile bir asalet vardı. Dört nala kalktığı anda bir yay gibi geriliyor, karnı yere değecek gibi oluyor, küçük kulakları arkaya yatıyordu.

D) Uyandığimde kentin neresinden geçtiğimi anlayamadım ama bir pazar yerindeydik. Cadde kenarındaki çiçekçinin önünde, sokağı sulayan bir kız vardı. Otobüs, durağa yanaştığında dükkânın içinden uzun boylu bir adam çıktı ve kıza kırmızı karanfillerden oluşan bir demet gösterdi.

ANLATIM BİÇİMLERİ TEST 2

Betimleme, sözcüklerle resim çizme sanatı olarak tanımlanmaktadır. Betimleme türlerinden biri olan sanatsal betimlemede yazar, anlatımına duygu ve yorumlarını katar.

1-Buna göre aşağıdaki metinlerin hangisinde sanatsal betimleme yoktur?

A) Boğaziçi'nin Anadolu yakasındaki tenha ve yarı karanlık köylerden birinde hırçın bir kış akşamıydı. Tarladan köye yürüyerek geliyorduk. Yağmur iri taneler hâlinde yağıyordu. Rüzgâr uğultuyla esiyor, eserken yağmur tanelerini etrafa saçıyor ve bizi üşütüyordu.

B) Deniz homur homur söylenirken, martılar deli gibi bağırışırken ben bir türkü tutturmuştum. Çalışanları bir üzüntü, bir gariplik hissi sarmıştı. İki gün boyunca ağ tamir etmiş, balık tutmuş, akşamları da çalışanlara üzülüp durmuştum.

C) Osman, yol boyunca birbirinden güzel ağaçların sıralandığı Kavaklıdere'ye taşınalı dört yıl olmuştu. Onunla dostluğumuza en küçük bir leke düşmedi. Biz bilmeyiz onun içinde neler olup bittiğini. Nemize lazım, bilmek de istemeyiz. Lakin günün birinde iç dünyasının perdeleri birdenbire aralandı.

D) İki küçük kız dar bir sokakta oynuyordu. Kızlardan biri çok küçüktü, diğeri ise ondan büyükçe. Anneleri her ikisine de yeni elbiseler giydirmişti. Küçük olanın üzerinde mavi bir elbise vardı; öbüründe ise sarı, basmadan bir elbise. Her ikisi de başına pembe şapka takmıştı.

Süslü bir su kuşu olan bahriler, yavrularını büyük bir özenle büyütür. Bahrilerin en önemli özelliklerinden biri yavrularını sırtlarında taşımalarıdır. Yavrularının görünümü, yetişkinlerinkinden farklıdır. Mesela başlarındaki tüyler, tıpkı zebra gibi siyah beyaz çizgilidir. Bahriler, ilkbahar ve yaz aylarını daha çok deniz kenarındaki sulak alanlarda ve göllerde geçirir. Yuvalarını buralardaki sazlıklara yapar. Kışınsa daha korunaklı bölgelerdeki sulak alanlara giden bahri kuşları çoğunlukla balık avlayarak beslenir.

2-Yukarıdaki metinde hangi anlatım biçimi ağır basmaktadır?

A) Açıklayıcı B) Tartışmacı C) Öyküleyici D) Betimleyici

Siber zorbalık, çocuklar ya da ergenlerin başka çocuklar ya da ergenler tarafından internet, dijital teknolojiler ya da cep telefonları aracılığıyla eziyet, tehdit, taciz, küçük düşürülme, utandırılma ve benzeri şekillerde hedef alınmasını ifade etmektedir. Başka bir ifadeyle, elektronik iletişim araçları kullanılarak bir kişi ya da gruba yönelik zarar ya da rahatsızlık verici eylemlerde bulunmak şeklinde tanımlanabilir. İnternet kullanım oranlarındaki artış ve kullanım yaşının giderek düşmesiyle beraber, tüm dünyada siber zorbalıkla karşılaşma oranı da giderek artmaktadır.

3-Yukarıdaki metinde hangi anlatım biçimi ağır basmaktadır?

A) Açıklayıcı B) Tartışmacı C) Öyküleyici D) Betimleyici

Erzurum'a yağmurlu bir günde Zakir Bey'in bahsettiği bu bitmez tükenmez mezarlığın arasından geçerek girdim. Onun zamanla hırpalanmış uzun, kırmızıya çalan taşları, -Erzurum'un her işçiliğe gelen o çok güzel yumuşak taşı- sert rüzgârın savurduğu sağanak altında hayaletler gibi etrafımı almıştı.

4-Bu metnin anlatım biçimiyle ilgili aşağıdaki açıklamalardan hangisi doğrudur?

A) Okuyucuyu bilgilendirmek, ona bir şeyler öğretmek için sade ve anlaşılır bir dilin kullanıldığı açıklayıcı anlatım biçimi kullanılmıştır.

B) Yazarın okuyucuyu kendi düşüncelerinin doğruluğuna inandırmak ve kendisi gibi düşünmesini sağlamak, karşıt görüşü çürütmek amacıyla yazdığı tartışmacı anlatım biçimi kullanılmıştır.

C) Varlıkların ya da kavramların adeta bir resim çizer gibi ayrıntılı bir şekilde anlatıldığı, okuyucunun zihninde canlandırabileceği şekilde aktarıldığı betimleyici anlatım biçimi kullanılmıştır.

D) Yaşanmış ya da yaşanması mümkün bir olayın anlatıldığı öyküleyici anlatım biçimi kullanılmıştır.

"Biberiye doğal ağrı kesicidir. Özellikle eklem ağrıları için birebirdir. İçindeki ürolik asit sayesinde ağrıları kesen biberiye, kıkırdak içi ve etrafındaki iltihaplarla da mücadele eder." dedi yaşlı adam. Yıllardır yöreyi karış karış gezip topladığı bitkileri; laboratuvara dönüştürdüğü evinde inceler, kasaba doktoru Sait Beyle istişare eder, ona göre kullanırdı. İkisi sohbetleyen biri gelenekten öbürü bilimsel çalışmalardan nasiplenir bizlere de keyifle dinlemek düşerdi. Dinlerken gözümde bayırlarda yeşermiş biberiye çalılıarı canlanır, esen rüzgârla yaydığı kokuyu duyardım.

5-Bu metinde hangi anlatım tekniğinden yararlanılmıştır?

A) Tartışma B) Betimleme C) Öyküleme D) Açıklama

Bu anlatım biçimi için çok güzel bir tabir vardır: "Sözle resim yapma sanatı." Bahsettiğim şeyi tahmin ettiniz aslında. Bu anlatım biçimi "betimleme" diğer adıyla "tasvir etme" dir. Bu anlatım biçiminde manzara, kişi ya da görüntü durağan hâlde verilir. Hareket yoktur. Okuyucu ya da dinleyicinin kafasında bir resim canlandırılmaya çalışılır.

6-Aşağıdakilerden hangisi bu anlatım biçimine örnek olabilir?

A) Kapıda yaşlı bir adam belirdi. Üzerinde biraz eski, açık mavi bir takım elbise vardı. Ceketin üst cebinde üçgen şeklinde kıvrılmış mendil, kravatıyla aynı renkteydi. Yer yer ağarmış saçlarını sol tarafa yatırmış, hâlâ siyahlığını koruyan bıyıklarını üst dudağının üzerini kapatacak şekilde bırakmış

B) Yakup Kadri Karaosmanoğlu edebiyatımızın önde gelen sanatçılarından biridir. Roman, hikâye, anı gibi değişik alanlarda eserler vermiş olan sanatçı daha çok romanları ile tanınmaktadır.

C) Çocukların müthiş kahkahaları içinde yolumuza devam ediyorduk. İçimizde bir kıpırtı ve ormanın içinden aşağı inen yolun denizle kavuşması gibi biz de neşeliydik. Bir çocuğun zıplaması gibi çarpıyordu kalplerimiz. Sıcak havanın da etkisiyle enerjimiz zirvedeydi

D) Bazı bilim adamları yanlış, anlaşılmaz bir Türkçe ile yazıyorlar. Üstelik bunlar, edebiyatçı olmadıklarını ileri sürerek hoş görülmelerini de istiyorlar. Ama bu, mazeret olamaz. Çünkü bizim onlardan istediğimiz, duygu ve düşüncelerini düzgün bir dille yazmalarıdır. Bunun için de sanatçı olmaya gerek yoktur

Akdeniz'in engin ufuklarına bakan küçük tepe, mini mini bir çiçek ormanı gibiydi. İnce uzun dallı badem ağaçlarının alaca gölgeleri, sahile inen keçi yoluna düşüyor; ilkbaharın tatlı rüzgârları ile sarhoş olan martılar, çılgın çığlıklarla havayı çınlatıyorlardı. Badem bahçesinin yanı geniş bir bağdı. Beyaz taşlardan yapılmış kısa bir duvarın ötesindeki zenginlik ta vadiye kadar iniyordu. Bağın ortasındaki kulübeden yaşlı bir adam çıktı. Saçı sakalı bembeyazdı. Kamburunu düzeltmek için gerildi. Elleri, ayakları titriyordu. Gök kadar boş, gök kadar sakin duran denize baktı.

7-Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangisinde verilenlere başvurulmuştur?

- A) Açıklama – Öyküleme
- B) Öyküleme – Betimleme
- C) Betimleme – Tartışma
- D) Örneklendirme – Öyküleme

Tutturmuşlar, "Çağımız bilgi ve teknoloji çağı, çocuklarımız teknolojiyi çok iyi kullanmalı; hayatın her alanında ondan faydalanmalı." Ya da bilgisayar ve İnterneti, sınırlandırılara yönelik, "Hangi çağda yaşıyoruz, bu zamanda bilgisayar ve internet yasaklanı mı?" Bilişim ve iletişim teknolojilerini yaşamın her alanında çok yaygın şekilde kullandığımız doğru. Bu teknolojilerin doğru şekilde ve uygun kullanılması bir yandan hayatımızı kolaylaştırırken diğer taraftan da zorlaştırıyor. Tüm faydalarına ve kullanım kolaylığına karşın İnternet ve diğer iletişim araçları bilinçli kullanılmadıkları takdirde özellikle çocuklar için zararlı etkilere sahip. Çocuklarda mutlaka saat kısıtlaması yapılmalı. Ayrıca ortamı teknolojik aletlerle çevrelemek yerine ebeveynler; çocuklarıyla birlikte zaman geçirmeli, sosyal ortamlar oluşturmali, kütüphane ve müze gezmeli. Ebeveynlere, üç yaşına dek çocuğu teknolojiden mümkün olduğunca uzak tutmalarını tavsiye ediyorum.

8-Yukarıdaki metinde hangi anlatım biçimi ağır basmaktadır?

- A) Açıklayıcı Anlatım
- B) Tartışmacı Anlatım
- C) Öyküleyici Anlatım
- D) Betimleyici Anlatım

Teneffüs zili çalınca peşleri sıra bahçeye çıktım. Sıcaklardan kurumaya yüz tutmuş, yörenin insanları gibi kavrulmuş üç dört söğüt ağacı çepeçevre sarmıştı okulu. Hemen yanında bunları sulamak için sıralanmış, ne zamandan kaldığı belli olmayan boyası dökülmüş, yazısı silinmiş, eğilmiş, delinmiş, yer yer pas tutmuş birkaç kova âdeta oradaki yokluğun, sefaletin izlerini taşımaktaydı. Anadolu'nun umutlarla gelinen, çoğu zaman oradan düş kırıklığıyla dönülen tipik bir kasaba okuluydu.

9-Yukarıdaki metinde hangi anlatım biçimi ağır basmaktadır?

- A) Açıklayıcı Anlatım
- B) Tartışmacı Anlatım
- C) Öyküleyici Anlatım
- D) Betimleyici Anlatım

Her sabah bir aslan uyanır Afrika'da. Kafasında yalnızca bir düşünce vardır: En hızlı koşan ceylandan daha hızlı koşabilmek. Bunu başaramazsa bilir ki açlıktan ölecektir. Her sabah bir ceylan uyanır Afrika'da. Kafasından yalnızca bir düşünce vardır: En hızlı koşan aslandan daha hızlı koşabilmek. Bunu başaramazsa bilir ki aslana yem olacaktır. Aslan yaşıyorsa bir önceki gün ceylan yakaladığı içindir. Ceylan yaşıyorsa bir önceki gün aslandan daha hızlı koştuğu ve ona yakalanmadığı içindir. İster aslan olun ister ceylan hiç önemi yok. Yeter ki gün doğduğunda koşuyor olun. Ama bir önceki günden daha hızlı koşuyor olmanız gerektiğini bilerek...

10-Yukarıdaki metinde hangi anlatım biçimi ağır basmaktadır?

- A) Açıklayıcı Anlatım
- B) Tartışmacı Anlatım
- C) Öyküleyici Anlatım
- D) Betimleyici Anlatım

Onur, yeni şeyler öğrendikçe mutlu olduğu için bilgi yüklü kitaplar okumayı tercih etmektedir. Amacı doğrudan bilgi almak olan Onur'un dikkatini sanatlı söyleyişler, benzetmeler, abartmalar pek çekmez. Konunun açık, anlaşılır bir şekilde anlatılması onun için daha önemlidir.

11-Parçada verilen bilgilere göre Onur'un okuyacağı kitap, aşağıda verilen anlatım biçimlerinden hangisiyle yazılmalıdır?

- A) Öyküleyici
- B) Betimleyici
- C) Açıklayıcı
- D) Tartışmacı

Tartışmacı anlatımda herhangi bir düşünceyi savunmak, okuyucuyu ya da dinleyiciyi bu düşünceye inandırmak amaçlanır.

12-Buna göre aşağıdakilerden hangisi tartışmacı anlatımla yazılmıştır?

A) Çocuk uykuya dalmamak için direniyordu ama göz kapaklarını aralamaya gücü yetmiyordu. Yarı uyur yarı uyanık hâlde konuşmalara kulak veriyordu.

B) İnsanın yalnızlığını gideren yalnızca diğer insanlar mıdır? Kitaplar da insanların arkadaşları değil midir? Onlar sıkıntıyı yok eden en etkili ilaçlardır. Kendinizi bir kitabın kucağına bıraktığınızda o sizi alır götürür yeni ufuklara. Kitapların arasında sıkılmak mümkün değildir.

C) Bu yazar; eserlerinde Çukurova yöresi insanların acısını, ezilişini, kan davasını, ağalık ve toprak sorununu ele almış ve folklor birikiminden tüm eserlerinde faydalanmıştır.

D) Uzun süre havalandırılmayan, soğuk ve yağışın etkisiyle iyice basılan ve sıkışan toprağın, yetiştireceği bitkilere verimli olabilmesi için havalandırılması gerekir. Kış şartlarında üzerine basılmayan ve nemin de etkisiyle yosun oluşan toprağın yosunlardan temizlenmesi makineler yardımıyla yapılır.

ANLATIM BİÇİMLERİ TEST 3**1-Aşağıdakilerin hangisinde öyküleyici anlatım kullanılmıştır?**

A) Otların yeşil olması, denizin mavi olması, gökyüzünün bulutsuz olması pekâlâ bir meseledir. Kim demiş mesele değildir, diye? Ya yağmur yağsaydı? Ya otların yeşili mor ya denizin mavisi kırmızı olsaydı?

B) Mevsim geçişlerinde rahatlamak ve iyi hissetmek için bitki çayları tercih edilir. Fakat bu bitki çaylarının faydalarının yanında zararları da vardır. Örneğin tansiyon hastalığı olan birinin kekik çayı içmesi tansiyonunun düşmesine neden olur. Bu nedenle rahatsızlığı olan kişilerin bu bitki çaylarını tüketmeden önce düşünceleri gerekir.

C) Dilimiz, konuşma dilimizden çok yazı dilimiz, yıllardan beri durmadan değişiyor. Değişmesini bir dileyen oldu bir buyuran oldu diye değil, değişmesi gerektiği için, değiştirmek zorunda olduğumuzdan değişiyor. Elimizdeki dille, dünden kalan dille, istediğimizi söyleyemediğimiz, istediğimiz gibi söyleyemediğimiz için değişiyor.

D) Bolu Beyi, ünlü at yetiştiricisi Koca Yusuf'u çağırıp kendisine eşi benzeri olmayan üç güzel at bulup getirmesini emreder. Koca Yusuf, gezip dolaşıp en iyi cins üç atı bulmak için çabalar. Fakat bulduğu atlar çok bakımsız, üçü de cılız, zayıf ve gösterişsizdir. Tayların üçü de çok kötü gözükütüğünden Bolu Beyi öfkelenerek Koca Yusuf'un gözlerine mil çektirir ve onu kovar.

Günümüzde Eskişehir'deki yaklaşık 30-40 kadar atölyede lüle taşından eserler üretilmektedir. Bu sanatın geleceğe taşınması için usta-çırak ilişkisi çerçevesinde çalışmalar yapılmaktadır. Eskişehir'in sosyo-kültürel, ekonomik ve sanatsal hayatında önemli bir yeri olan lüle taşının yaşatılması ve gelecek nesillere aktarılabilmesi için 2005 yılında Odunpazarı Belediyesi tarafından Atılıhan El Sanatları Çarşısı hizmete açılmıştır. Çarşıda lüle taşı ustalarının atölyelerinin yanı sıra satış dükkânları da bulunmaktadır.

2-Bu metinde aşağıdaki anlatım biçimlerinden hangisi kullanılmıştır?

A) Betimleyici B) Tartışmacı C) Öyküleyici D) Açıklayıcı

Benim için henüz yeşermeye başlamış karşı dağlara gitme vaktidir. Belki de o güzelim dağların eteklerinde yepyeni umutlar muştulayan kardelenler açmıştır. Geçen yıl bu zamanlar oralardaydım ve kardelenleri gördüğümde içim içime sığmamıştı. Akşama değin farklı hayallerle gezinmiş, biraz üşüyünce de geri dönmüştüm. Yolda da yüzlerini ayaz yakmış kara lastikli çocukları düşünüp hüzün bahçelerine dalmıştım.

3-Metinde hangi anlatım biçimleri kullanılmıştır?

A) Açıklama – Tartışma B) Tartışma - Öyküleme
C) Betimleme – Öyküleme D) Açıklama - Betimleme

Salatalığın Hint Yarımadası kökenli olduğu düşünülmektedir. Salatalık son derece kolay yetişir. Değişik şekil ve renklerde büyüyebilir. Salatalığın ince bir kabuğu, yenebilir çekirdekleri vardır. Bol miktarda su içermektedir. Salatalık genelde çiğ olarak yenir ve en çok da salata yapımında kullanılır. Salatalığı sağlık açısından önemli kılan şüphesiz içerdiği zengin vitamin ve minerallerdir. Salatalık A, C, E ve K vitaminleri açısından zengindir. Ayrıca kalsiyum, demir, magnezyum, manganez, fosfor, çinko gibi sağlık açısından çok önemli mineraller içermektedir.

4-Metinde hangi anlatım biçimi kullanılmıştır?

A) Öyküleyici B) Betimleyici C) Açıklayıcı D) Tartışmacı

Yolculuğum nihayet sona ermişti. Doğduğum ev tam karşımdaydı. Yeşile hasret kalmış gözlerim bayram ediyordu. Evin etrafını sıra sıra çevreleyen çam ağaçları, fabrikadan çıkmış gibi aynı boydaydı. Bahçenin ortasındaki söğüt ağacının dalları ve yaprakları aşağı doğru sarkmıştı. Biraz daha sol tarafta yer alan vişne ağacının kıpkırmızı vişneleri, ağaca cazibe katıyordu. Yerlerin yeşil çimenlerle kaplandığı, papatyaların baş gösterdiği giriş kapısından geçtikten sonra tek katlı, ahşap eve biraz daha yaklaşmış olmanın heyecanı bütün bedenimi sardı.

5-Bu metinde aşağıdaki anlatım biçimlerinden hangisi ağır basmaktadır?

A) Betimleme B) Öyküleme C) Açıklama D) Tartışma

Çiçeğine, meyvesine, suyuna, seline, insanına, oyununa hayran olduğumuz Antalya'nın hava meydanından kalkmak üzereyiz. Dağlar bulut bulut, bulutlar dağ dağ. Yeşillik deniz gibi, deniz yeşil tarla hâlinde. Toprağın, suyun ve ağacın toptan yemyeşil baharını geride bırakıyoruz. Antalya'dan Isparta'ya, portakaldan güle yolcuyuz. Kayaları örten sivri çamlar, çukurlarda kırmızı tarlalar, tepelerde beyaz karlar, arada bir boz göller... Davraz Dağı'yla Yeşil Hisar Tepesi arasında Isparta görünüyor.

6-Bu metinde aşağıdaki anlatım biçimlerinden hangileri kullanılmıştır?

A) Tartışmacı - Betimleyici B) Açıklayıcı - Öyküleyici
C) Betimleyici - Öyküleyici D) Açıklayıcı - Betimleyici

Donmuş nehrin her iki yanını karanlık ladin ormanları kaplamıştı. Ağaçlar az önce esen rüzgâr nedeniyle üzerlerindeki karlardan kurtulmuş, gittikçe sönen gün ışığı altında ürkütücü birer karaltı hâlinde birbirlerine yaslanmış duruyorlardı. Bu yabancı alana sessizlik hâkimdi. Bu alan hareketsiz, kasvetli bir ıssızlığın çöktüğü soğuk bir yalnızlığa gömülmüştü.

7-Bu metinde aşağıdaki anlatım biçimlerinden hangisi ağır basmaktadır?

A) Açıklama B) Tartışma C) Öyküleme D) Betimleme

Fotoğraf, doğada gözle görülebilen varlıkların, ışık ve bazı kimyasal maddeler yardımıyla ışığa duyarlı hâle getirilmiş film, kâğıt veya herhangi bir madde üzerine aktarılmasını sağlayan fiziksel ve kimyasal bir işlemdir. Kelime Yunanca "ışık" anlamına gelen "photos" ve "yazı" anlamına gelen "graphes" kelimelerinden oluşmaktadır. Yani "ışıkla yazmak" anlamına gelmektedir. Fotoğrafçılık uluslararası bir dildir ve bakmakla görmenin ayrı şeyler olduğunu kanıtlar. Fotoğraf günümüzde bir bilimdir ve diğer bilim kollarının da hiç şüphesiz ki en büyük yardımcısıdır.

8-Metinde hangi anlatım biçimi kullanılmıştır?

A) Öyküleyici B) Betimleyici C) Açıklayıcı D) Tartışmacı

Bugün ağaçlardan, bitkilerden, nehirlerden hatta çöplerden bile enerji elde ediliyor. Bu kaynaklara bir yenisi de yakın zaman önce eklendi. Araştırmacılar, havadaki nem değişimlerinin kaynağı olan buharlaşmadan elektrik elde edebilen bir jeneratör geliştirdi. Bu araştırmacılar, moleküllerde ve canlı hücrelerde rastlanan sıra dışı mekanik olayları gözlemleyip açıklamak ve bunlardan ilham alarak sağlık, çevre ve enerji ile ilgili önemli sorunlara çözüm olabilecek yeni teknolojiler geliştirmek üzerine çalışmalar yapıyor.

9-Metinde ilgili hangisi söylenemez?

A) Sözcükler gerçek anlamıyla kullanılmıştır.
B) Okuyucuyu bilgilendirmek amaçlanmıştır.
C) Tartışmacı anlatıma başvurulmuştur.
D) Nesnel anlatımdan yararlanılmıştır.

Kerem, Tarık ve Tuğrul adlı öğrenciler, yazmayı düşündükleri metinle ilgili sohbet etmektedir.

Kerem: Yazacağım metinde, son okuduğum makaledeki bazı ifadelere neden katılmadığımı anlatıp kendi düşüncelerimi ortaya koyacağım.

Tarık: Ben, metnimde Erzurum'un doğal ve tarihî güzelliklerini ayrıntılı olarak anlatıp okurların gözünde canlandırmak istiyorum.

Tuğrul: Yaz tatilinde yaşadığım olayları anlatan bir metin kaleme alacağım.

10-Öğrencilerin, sözünü ettikleri metinlerde kullanacağı anlatım biçimleri hangisinde sırasıyla verilmiştir?

Kerem Tarık Tuğrul

A) Tartışma Betimleme Öyküleme
B) Açıklama Tartışma Betimleme
C) Açıklama Betimleme Tartışma
D) Tartışma Açıklama Öyküleme

Küçük kaplamaları siyah kesilmiş bir ahşap evde oturduğunu sanıyorum. Evden deniz görünmüyor olmalı. Yahut belki de bir iki penceresinden, çakal eriği dalları arasından görünüyordur. Küçük bahçede acıbadem, ayva, nar, hünnap ağaçları olmalı. Bir de çukurluğu kuyu olacak. Kırkını aşmış, şişmanca, yeşil gözlü bir kadın olan anasını kırmızı elma yüzüyle, küf yeşili gözleriyle görür, ben de severim. Böyle bahçeyi, evini, anasını tarif ettiğim için onları gördüğümü sanmayın. Ben görmeden severim bahçeleri, insanları, evleri.

11-Metinde hangi anlatım biçimi ağır basmaktadır?

A) Öyküleme B) Betimleme C) Tartışma D) Açıklama

İpek Yolu başta olmak üzere doğudan kara yolu ile gelen ticaretin Akdeniz'e açılmasında çok önemli bir durak olan Antakya, eski çağların en önemli kentleri arasında yer alır. Kentin içinden akan Asi Nehri (Orantes) bu şehrin can damarıdır. Milattan önce 293'te Büyük İskender'in generallerinden Selekos tarafından yeni imparatorluğun başkenti olması için bu nokta özenle seçilmiş ve şehir kurulmuştur. Kente, babasının adı olması dolayısıyla Antiocheia denmiştir. Bu isim daha sonra Antakya olarak kullanılmaya başlanmıştır.

12-Metinde hangi anlatım biçimi ağır basmaktadır?

A) Öyküleme B) Betimleme C) Tartışma D) Açıklama

Varlıkların niteliklerini ve bu niteliklerin bireyde uyandırdığı izlenimleri; görme, işitme, koklama, tatma ve dokunma duyuları aracılığıyla ifade etmeye betimleme denir.

13-Aşağıdaki betimlemelerin hangisinde daha fazla duyuya hitap edilmektedir?

A) Radyoda müzik vardı; kopuzla çalınan, bildiğim bir türkü yayınlanıyordu. Bu türküyü ne zaman işitsem akşamüzeri bozkırda ilerleyen yalnız bir atlı gelir gözümün önüne.

B) Sabahleyin sarmaşıkların kollarına tırmanır, güneşten gözlerini kısarak fısıldaşmalarını dinler, çiçeklerin kokusunu içine çekerti. Kim bilir, belki çiçekler gördükleri düşleri anlatırdı birbirlerine.

C) Genç sığırtmacın rüzgârdan yüzü karardı, elleri sertleşti. Ayaklarına keçe çizmeler, sırtına uzun bir kürk geçirdi. Gülsarı'nın tüyleri uzadıysa da gene üşüyordu, hele geceleri çok!

D) Ne de çok yıldız vardı o gece! O aydınlık mavi gecede bizim gibi toprak da mutluymuştu. O da bizim gibi sessizliğin ve serinliğin tadını çıkarıyordu.

TEST 1	
1-	C
2-	A
3-	C
4-	D
5-	C
6-	B
7-	A
8-	A
9-	C
10-	D
11-	C
12-	D
13-	D
14-	A

TEST 2	
1-	D
2-	A
3-	A
4-	C
5-	A
6-	B
7-	B
8-	B
9-	C
10-	A
11-	C
12-	B

TEST 3	
1-	D
2-	D
3-	C
4-	C
5-	A
6-	C
7-	D
8-	C
9-	C
10-	A
11-	B
12-	B
13-	B